

Kihívások és növekedési lehetőség - jóllét a felsőoktatásban a pandémia idején

(TE02 - EA03)

Serfőző Mónika, F. Lassú Zsuzsa, Svraka Bernadett, Sándor Mónika, Böddi Zsófia

ELTE Tanító- és Óvóképző Kar Neveléstudományi Tanszék

A 2020 elejétől a mai napig tartó COVID-19 járvány az egész világon befolyásolja az emberek jóllétét, elsősorban a bezártság és veszély érzetén keresztül (Anderson et al., 2020). Ugyanakkor az is nyilvánvaló, hogy a járvány, mint minden stresszor, eltérő hatású lehet az emberek különböző csoportjaira (Zacher & Rudolph, 2021), és akár fejlődést is eredményezhet bizonyos egyéneknél és szektorokban (Büssin et al., 2020; Yan, 2020). A felsőoktatás ilyen szektor, ahol a hallgatók és az oktatók egyéni adottságai nagyban befolyásolják a távolléti oktatásban megélt élményeiket és személyes jóllétük alakulását (Sahu, 2020). A létrejött helyzet bizonytalanságot, megoldandó kihívásokat, a jövő bejósolhatatlanságát hozta, ugyanakkor nem kizárt, hogy a sikeres megküzdés ebben a helyzetben is lehetőséget teremt a növekedésre (Olson et al., 2020).

A kutatás célja a távolléti oktatásban megélt személyes élmények és szubjektív jóllét vizsgálata a járványhelyzet folyamatában egy pedagógusképző kar oktatói és hallgatói körében, különös tekintettel életkörülményeik, a fizikai tér, az infrastruktúra és a társas támogatottság érzet összefüggéseire.

A kutatás 3 fázisban történt online kérdőívek segítségével, 2020 március és 2021 január időszakában egy pedagógusképző kar oktatói (N2=36, N3=24) és hallgatói (N1=598, N2= 298, N3=285) részvételével. A részvétel anonim és önkéntes volt, az adatgyűjtés megfelel a vonatkozó törvényi és kutatásetikai előírásoknak. A kérdőív a távolléti oktatásban megélt élményeket és a szubjektív jóllét állapotát vizsgálta a WHO Jóllét-kérdőív rövidített magyar változatának felhasználásával (Susánszky, Konkoly Thege, Stauder & Kopp, 2006). Az adatok statisztikai elemzése SPSS programmal történt.

Az első 2 fázis eredményei alapján az élettől való általános elégedettség és összetevői elsősorban a hallgatók körében mutatnak összefüggést a társas támogatottsággal. A jóllét közvetlenül és az oktatással való elégedettségen keresztül is pozitív összefüggést mutat a fizikai tér és infrastruktúra támogató jellegével. A jóllét és az oktatással való elégedettség a hallgatóknál összefügg – első fázisban erősebb az összefüggés. A távolléti oktatással való elégedettség legerősebb prediktora az intézmény támogatásának érzete. A jóllét és mutatói retrospektíve alacsonyabbak, mint a jelenben megélt, a jóllét csökkenése az 1. fázisban volt a legerősebb. A társas támogatás a hallgatóknál fontosabb, az oktatóknál nem mutat szoros összefüggést, sőt a nagyobb egymásrataltságot érzete az elégedettséggel negatív összefüggést mutat. A 3. fázis eredményeinek feldolgozása jelenleg folyik, az előzetes eredmények a járványhelyzettel való megbirkózás nehézségei mellett annak pozitív vonatkozásait, a traumatikus növekedés lehetőségét is kiemelik.

Kutatásunk feltárta a fizikai és társas közeg támogató jellegének fontosságát a pandémia idején, emellett megerősítette a kihívás okozta növekedés figyelembevételének lehetőségét a további kutatásokban és intervenciókban.

Kulcsszavak: covid-19, szubjektív jóllét, társas támasz, növekedés, távolléti oktatás felsőoktatás